

RAADSVERGADERING : 28 maart 2018
AGENDAPUNT : 11
RV-NUMMER : 018

ONDERWERP : Begroting herindelingskosten BMW 2018

STATUS : besluitvormend

KORTE INHOUD :
De raden wordt voorgesteld om in te stemmen met de begroting 2018 voor het programma herindeling BMW en het bijbehorende dekkingsvoorstel.

Voorstel / Advies

Voorgesteld wordt in te stemmen met de begroting herindelingskosten BMW 2018 en middels een begrotingswijziging een bedrag van €815.000,-- beschikbaar te stellen ter dekking van deze begroting.

Inleiding

De voorbereidingen voor de herindeling per 1 januari 2019 zijn in volle gang. Voor kosten die gemoeid gaan met deze werkzaamheden ontvangen de gemeenten bij wijze van tegemoetkoming een extra uitkering uit het Gemeentefonds voor de periode 2018 t/m 2022. Op basis van die uitkering is de begroting van 2017 opgesteld waarmee de raden hebben ingestemd.

Mede op basis van de werkzaamheden die binnen het programma in 2017 zijn uitgevoerd is nu gedetailleerder in beeld te brengen welke kosten verbonden zijn aan de noodzakelijke werkzaamheden in 2018. Dit is verwerkt in bijgaande conceptbegroting 2018 voor het programma herindeling (bijlag 1). In dit raadsvoorstel wordt ingegaan op de hoogte van de frictie-uitkering die vanuit het Rijk wordt verstrekt. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de verwachte omvang van de kosten voor 2018 en wordt een dekkingsvoorstel gedaan.

Overwegingen

Frictie-uitkering

Voor de herindelingsoperatie stelt het Rijk extra middelen beschikbaar. Deze middelen vormen een tegemoetkoming in de incidentele kosten die gepaard gaan met de herindeling. In het Plan van Aanpak herindeling BMW van januari 2017 is deze tegemoetkoming op basis van de toen bekende gegevens geraamd op €15.750.000,-- voor de periode 2018-2022.

De memorie van toelichting bij het recente wetsvoorstel tot samenvoeging van de BMW-gemeenten¹ noemt een hoger bedrag: Op grond van de maatstaf herindeling en de zogenoemde splitsingsmaatstaf ontvangen de gemeenten voor de kosten om de samenvoeging te realiseren een uitkering uit het gemeentefonds van € 16.326.743,-- voor de genoemde periode.

Hoewel per saldo dus sprake is van een verhoging van de totale uitkering ten opzichte van de eerdere berekening is het goed om een nuancering aan te geven in dit beeld. Voor de eerdere berekening is uitgegaan van een vergoeding voor uitsluitend samenvoeging van vier gemeenten. Door de overgang van het gebied Middag naar de toekomstige gemeente Westerkwartier vat het ministerie van Binnenlandse zaken voor de berekening van het budget de herindeling nu op als een samenvoeging én een splitsing. De berekening van de frictie-uitkering wijzigt daardoor. Dat houdt enerzijds in dat het gehele bedrag dus hoger uitvalt. Voor het budget dat in 2018 wordt uitgekeerd moet anderzijds echter worden geconstateerd dat juist door die nieuwe berekening dat bedrag naar beneden bijgesteld is. Op basis van de oude berekening zouden de vier gemeenten in 2018 samen €3.151.808,-- ontvangen. De nieuwe berekening komt uit op een bedrag van €3.019.992,= voor het jaar 2018. Deze verlaging van €131.816,-- wordt evenwel in de daaropvolgende vier jaren gecompenseerd door een hogere jaarlijkse frictie-uitkering. Voor een meer gedetailleerd beeld wordt verwezen naar bijlage 2.

Begroting 2018

De bijlage bij het raadsvoorstel tot instemming met de begroting 2017 gaf naast een raming van de kosten voor 2017 tevens een doorkijkje naar de raming voor 2018. Voor de meeste onderdelen van de begroting volstaat het budget dat in eerste instantie is begroot. Bij enkele projecten bestaat echter, mede op basis van de inventarisaties en ontwikkelingen die in de afgelopen maanden hebben plaatsgevonden, aanleiding om de raming naar boven bij te stellen. De meest in het oog springende onderdelen die additionele middelen vragen zijn:

1.	I&A	€ 1.788.000
2.	Externe projectleiders	€ 390.000
3.	Centrale inkoopfunctie	€ 350.000

Ad 1

In de vergadering van de raadsklankbordgroep van 13 december 2017 is door de projectleider I&A een presentatie gegeven over de inhoud van dit project. Reeds bij die gelegenheid is aangegeven dat de migratieopgave en de inrichting van de werkplekken forse investeringen vragen. In totaal gaat het om een gevraagd budget van € 3,100.000,--. Op basis van doorrekening is nu in beeld wat dit betekent voor de begroting van 2018. Ongeveer de helft van het gevraagde budget bestaat uit incidentele kosten. Deze kosten drukken direct op de herindelingsbegroting van 2018. Dit geldt logischerwijs ook voor de post onvoorzien. In totaal gaat het dan om ca. € 1.788.000,--.

Het overige benodigde budget kan worden geactiveerd, waarbij een deel van de afschrijvingen terugkomt en een ander deel na afschrijving vrijvalt.

¹ Kamerstukken II 2017/18, 34828, 3, p. 8

Voor een meer gedetailleerde specificering voor de begroting van I&A wordt verwezen naar het bijgevoegd memo Begroting I&A 2018 (bijlage 3).

Ad 2

Daarnaast is additioneel budget nodig voor de aansturing van enkele projecten. De leiding van de projectgroepen HRM, Communicatie en Economie en Arbeidsmarkt was aanvankelijk intern belegd. Zoals in de laatste tussenrapportage is meegedeeld, hebben de projectleiders van de genoemde drie projectgroepen hun taak neergelegd. Hoewel steeds zoveel mogelijk geprobeerd wordt eigen medewerkers in te zetten bij de programmaorganisatie, bleek vervanging voor deze functies intern niet mogelijk. Daarom is ervoor gekozen om externe projectleiders te zoeken. Inmiddels is de projectleiding weer op volle sterkte. Daarnaast vraagt het vastgestelde Dienstverleningsconcept in 2018 om implementatie. Ook voor dat traject is een externe projectleider gezocht. De kosten die hieraan verbonden zijn, zijn in de begroting verwerkt bij de genoemde projecten. Ter toelichting kan worden gemeld dat het verschil in begrote kosten vooral veroorzaakt wordt door het verschil in het aantal uren dat de projectleiders worden ingehuurd. Zo wordt de inhuur voor Economie en Arbeidsmarkt voorzien voor de periode tot de zomerperiode. Het aantal uren voor Communicatie is daarentegen juist wat ruimer begroot.

Deze externe inhuur drukt additioneel op de herindelingsbegroting. Dit is het gevolg van de bestaande afspraken dat de kosten voor inzet vanuit de eigen ambtelijke organisaties niet wordt verrekend met de herindelingsbegroting maar voor rekening van de eigen gemeente blijven.

Ad 3

Door recent vertrek van de inkoopadviseur van De Marne en Eemsmond is expertise op het terrein van inkoop- en aanbestedingsprocessen niet meer aanwezig. De stuurgroep heeft het ambtelijk advies om reeds nu de inkoop te centraliseren ondersteund. Juist in de aanloop naar de vorming van de nieuwe gemeente moeten namelijk diverse inkoop- en aanbestedingstrajecten door de vier gemeenten gezamenlijk worden doorlopen. Ook vraagt de uitvoering van het 1000-banenplan personele inzet. Juist nu de focus van inkoop en aanbesteding in 2018 nagenoeg volledig is gericht op de nieuwe gemeente dan wel de vier gemeenten gezamenlijk en er nauwelijks nog individuele trajecten te verwachten zijn, is de keuze gemaakt om de kosten voor deze centrale inkoopfunctie op te nemen in de herindelingsbegroting.

De constructie waarvoor nu is gekozen is een tijdelijke. Dat biedt de mogelijkheid om in aanloop naar 2019 een goede inrichting van de inkoopfunctie en het aanpalende contractmanagement op te zetten. De tijdelijkheid betekent dat de kosten die nu worden opgevoerd in de begroting incidenteel van aard zijn. De centrale inkoopfunctie wordt in de nieuwe organisatie opgenomen binnen de reguliere formatie.

Overige extra kosten

Een aantal projectgroepen heeft op basis van inventarisatie en onderzoek in 2017 in beeld gebracht wat er in 2018 aanvullend op bestaande ramingen nodig is voor de herindeling. Het gaat dan met name om de verdere uitwerking van Communicatie, Facilitaire dienstverlening en HRM.

De ontwikkeling van de nieuwe huisstijl en de implementatie daarvan is opgenomen evenals een post voor diverse communicatiemiddelen en voor het faciliteren van de communicatiestrategie. Voor de Facilitaire dienstverlening, die aan het begin van het vierde kwartaal al (gedeeltelijk) operationeel moet zijn, wordt voorgesteld om een servicedesk in te richten op basis van het servicemanagement systeem Topdesk. De implementatie daarvan is in de begroting opgenomen.

Voor het HRM-project is externe ondersteuning nodig bij de organisatiearchitectuur, het inrichten van de functieboeken en het plaatsingsproces van de medewerkers. Daarnaast vraagt ook de implementatie van het E-HRM/salarissysteem om financiële ruimte. Deze posten zijn opgenomen in de begroting.

Verder is financiële ruimte begroot voor de externe werving van de beoogd griffier en de beoogd gemeentesecretaris. Nu de werving van de beoogd gemeentesecretaris is ingericht op tijdelijke benoeming per april 2018 is voor de salariskosten een post opgenomen.

Voorts zijn enkele onderdelen als PM-post opgenomen omdat de omvang van die onderdelen nu nog niet helder is en afhankelijk is van beslissingen die in de komende periode worden genomen. Dat geldt voor de kosten voor verhuizing en verbouw. Ook kan worden gewezen op de salariskosten van de beoogd griffier. Afhankelijk van in- of externe invulling zijn al dan niet additionele salariskosten te verwachten. Daarnaast is de hoogte sterk afhankelijk van het moment van aanvang van de werkzaamheden. Deze omstandigheden maken een concrete inschatting op dit moment niet goed mogelijk.

Dekkingsvoorstel

De raming inclusief de additionele middelen komt uit op een herindelingsbegroting voor 2018 van € 4.530.157. De voorgestelde dekking is als volgt:

1.	Restant van de frictie-uitkering in 2018	€ 1.269.992,--
2.	Dekking uit de algemene reserve, aan te vullen vanuit de frictie-uitkering van 2019-2022	€ 3.260.165,--
Totaal		€ 4.530.157,--

Ad 1. In 2018 ontvangen de vier gemeenten gezamenlijk €3.019.992,-- als eerste deel van de frictie-uitkering. Naast de €1.750.000 die reeds voor 2017 middels een voorfinanciering is bestemd, resteert voor 2018 €1.269.992.

Ad 2. Voor het resterende bedrag wordt voorgesteld om deze nu te dekken uit de Algemene Reserve van de vier afzonderlijke gemeenten. De frictie-uitkering die wordt ontvangen in de periode van 2019 t/m 2022 geeft de financiële ruimte om deze reserve weer aan te vullen. Zoals hierboven reeds vermeld, wordt de totale frictie-uitkering in een periode van vijf begrotingsjaren (2018 t/m 2022) uitgekeerd. In onderstaande tabel zijn de jaarlijks te ontvangen bedragen opgenomen.

	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAAL
Frictie-uitkering	€3.019.992	€5.322.701	€2.661.350	€2.661.350	€2.661.350	€16.326.743

Deze uitkering wordt verstrekt als tegemoetkoming voor de incidentele kosten die samenhangen met het herindelingstraject. De kosten die in de bijgaande begroting zijn opgenomen zijn incidentele kosten die direct verband houden met de herindeling, zodat dekking daarvan uit de frictie-uitkering geëigend is. In dit stadium van het herindelingsproces is nog niet goed inzichtelijk te maken welke kosten in de periode na 1 januari 2019 nog meer moeten worden gemaakt als gevolg van de samenvoeging. Vanuit de projectgroep Middelen wordt de komende tijd gewerkt aan de Kadernota 2019 waarin de eerste schetsen van een dergelijk meerjarig beeld te geven zijn. Overigens bevestigt navraag bij andere herindelingsgemeenten het beeld dat de kosten die gemaakt moeten worden voorafgaand aan de datum van herindeling een substantiële deel van de totale frictie-uitkering vormen dan wat in de periode voor de datum van herindeling aan frictie-uitkering wordt verstrekt.

Voorstel

Voorgesteld wordt om in te stemmen met de begroting herindeling BMW 2018 zoals in de bijlage gepresenteerd en middels een begrotingswijziging een bedrag van €815.000,-- beschikbaar te stellen ter dekking van de begrote herindelingskosten over 2018.

Bijlagen

- Bijlage
 1. Begroting herindelingskosten BMW 2018
 2. Toelichting berekening frictie-uitkering
 3. Memo begroting I&A 2018

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,
E. van Lente, burgemeester,
R. Wiltjer, secretaris

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Marne,
F.H. Wiersma, burgemeester,
J.C.H.G.M. Bottema, secretaris

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Winsum,
M.A.P. Michels, burgemeester,
F. Wiertz, secretaris

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsum,
M. van Beek, burgemeester,
B.L. Meijer, secretaris